

Mørk Eek vant i lagmannsretten

Mørk Engebretsen Invest ble nektet å bygge ut grisefjøsen på Mørk gård til 3873 kvadratmeter, fordi en slik størrelse ville gjøre driften «fabrikmessig». Nå har lagmannsretten enstemmig satt til side avgjørelsen.

Linda Sunde

linda.sunde@bondebladet.no

Borgaring lagmannsrett kom dermed til motsatt resultat av hva Oslo tingrett gjorde for to år siden.

Staten må også betale Mørk Engebretsen Invest (MEI) saksomkostninger på drøyt 640 000 kroner.

«Fabrikkmessig»

MEI driver Mørk gård, som er eid av Henrik Mørk Eek fra Skiptvedt.

Dagens driftsbygning ligger i et LNF-område og har et areal på 1765 kvadrat, men MEI ønsker å utvide bygget til 3873 kvadrat.

Kommunen avsto søknaden, og Fylkesmannen i Østfold straffet avslaget.

Fylkesmannen argumenterte blant annet med at utvidelsen ville gjøre driften «fabrikkmessig, og dermed ikke i tråd med husdyrkonsesjonslovens formål».

Formålet er ifølge paragraf 1 å «legge til rette for spredning av svine- og fjørefproduksjonen på flere enheter ved å regulere produksjonsmanglet hos den enkelte produsent.»

Tingretten støttet avgjørelsen.

Nødvendig størrelse for å produsere smågris opp til konsesjonsgrensen er cirka 1200 kvadrat.

«Anstrengt»
MEI anket saken inn for lagmannsretten.

Der argumenterte Staten med at utvidelsen vil gi driften karakter av industriell produksjon, og viste til at landbruk avgrenses mot fabrikkmessig produksjon i forarbeid.

Men lagmannsretten ga MEI rett.

Selv om slaktegrisproduksjon er konsesjonsbelagt, er ikke produksjon av avispuke, råner eller oppføring av smågriser til 30 kilo, det MEI vil utvide disse produksjonene med nesten 1200 kvadrat.

STORFORNØYD: Henrik Mørk Eek er storfornøyd med dommen som sier at det var feil å nekte Mørk Engebretsen Invest å utvide driftsbygningen på gården hans fordi driften ville bli «fabrikkmessig». (Foto: Gunnar Fjellengen, Smaalenenes Avis)

Verken plan- og bygningsslovens ordlyd eller forarbeider gir holdpunkter for at det i prinsippet finnes en øvre grense for hvor stor en driftsbygning kan være, skriver retten.

De skriver videre at det er «anstrengt» å trekke fram husdyrkonsesjonslovens formål som et relevant moment i denne saken.

- Svak begrunnelse

Kommunen, Fylkesmannen og Staten har også argumentert med veilederen «Plan- og bygningssloven og Landbruk Pluss». Hvis griseanlegget «har karakter av industriell produksjon» faller det utenfor landbruksbegrepet i LNF-områder, står det der.

Begrunnelsen for et slikt

avgrenskingskriterium for hva som er landbruk, er svak, mener lagmannsretten, og peker videre på at en veileder har begrenset vekt sett opp mot lover og forarbeider.

Kan anke til Høyesterett

Lagmannsretten kommer til at den planlagte driften i driftsbygningen etter utvidelsen ikke vil frata bygget «dets karakter av å være en driftsbygning i landbruk», og at det derfor heller ikke kommer i konflikt med kommuneplanens arealdel.

Derfor kjenner de Fylkesmannens vedtak ugyldig. Staten ved Miljøverndepartementet kan anke saken til Høyesterett. Da Bondebladet gikk i trykken var det ikke avgjort hvorvidt de vil gjøre det.

Vil bygge før vinteren

Henrik Mørk Eek varslar miljøseksjon i kommunen og fylke.

– Vi er veldig, veldig fornøyd med dommen. Den er for øvrig helt i tråd med hva vi hele tiden har hevdet. At det ikke er mulig å begrense bygningens størrelse med begrunnelse i konsesjonsregelverket. Dommen er klare på at dersom myndighetene mener at konsesjonsregelverket ikke virker etter hensikten, kan de ikke bruke domstolen, men må gå til Stortinget og endre regelverket, sier Henrik Mørk Eek.

Dersom staten ikke anker, blir dommen rettskraftig.

– Da må Fylkesmannen ta opp saken igjen, og få brakt sine vedtak i samsvar med resultatet av dommen. Når det er gjort, skal vi bygge. Det skal vi gjøre så snart som mulig, og helst før vinteren.

- Konsesjonsregelverket bør endres

Mørk Eek sager over den grensen vi sitter på, sier Kristin Lanssen om dommen.

Kristin Lanssen, første nestleder i Bondelaget og tidligere leder av Norsvin, er skuffet over dommen i Borgaring lagmannsrett.

– Her har både kommunen og Fylkesmannen tatt nasjonalt ansvar for hva slags landbruk vi skal ha, og så går det slik som dette i rettsvesenet, sier hun.

– Svineproduksjonen i dette selskapets regi er veldig stor, antagelig rundt en prosent av den totale produksjonen i Norge. Men de stoppes ikke av konsesjonsregelverket. Vi ser nå i tillegg at heller ikke plan- og bygningssloven er begrensende. Den har ingen landbrukspolitikk i seg. Det er ikke konsesjon på størrelsen på landbruksbygninger, bare på hva man har inni huset, oppsummerer Lanssen.

– Så lenge virksomheten defineres som landbruk er det tildelings små muligheter til å

stoppe bygget hvis dommen blir stående. Hvilket regelverk skal vi bruke for å klare å spre svineproduksjonen utover landet, spør hun.

- Regelverket bør endres

Hun mener dommen viser at dagens regelverk er for dårlig, og at myndighetene må ta konsekvensene av det.

– Regelverket vi har i dag hjelper oss ikke med å gjennomføre landbrukspolitikken. Konsesjonsregelverket bør endres, sier Lanssen.

– Intensjonen i regelverket er at vi skal ha variert bruksstruktur over hele landet. Man skal kunne produsere inntil cirka 3500 smågris. Men det viser seg at når man utfordrer regelverket, kan man produsere langt mer uten å gjøre noe ulovlig. Konsesjonsregelverket vårt begrenser ikke produksjonen tilstrekkelig i forhold til intensjonen, sier Lanssen.

Kristin Lanssen er første nestleder i Norges Bondelag. (Foto: Ådne Aadne-

Sager over grensen

Hun mener svineprodusentene likevel bør ta ansvar og besinne seg.

– Mørk Eek sager over den grensen vi sitter på, for han gjør at svineproduksjonen får redusert landbrukspolitisk legitimitet. Mari

er avhengig av en viss tetthet mellom slakteriene om man skal få utnyttet grovforret i Nord-Norge og på Vestlandet. En spredt og regulert svineproduksjon har stor betydning for at man skal klare å opprettholde slakterier i disse områdene, sier Kristin Lanssen.

A-Ktuelt

Se våre kampanjer!

www.a-k.no